

Letitia vera aneb pravota radost

BŘEZEN 2020

Uvnitř naleznete:

- Slovo na dobu postní
- Formace františkánů
- MUDr. Soňa Míčková - rozhovor
- Okénko otázek a odpovědí

„Slova, která jsi mi dal, dal jsem jim a oni je přijali a vpravdě uvěřili, že jsem vyšel od Tebe, a poznali, že jsi mě poslal.“

Řehole SFŘ - Předmluva - O těch, kteří konají pokání

Slovo na dobu postní

Had ženu ujišťoval: „Nikoliv, nepropadnete smrti. Bůh však ví, že v den, kdy ze stromu pojíte, otevřou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé.“ Žena viděla, že je to strom s plody vhodnými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl. 1. Mojžíšova, Genesis 3,4-6

Bůh vysadil zahradu v Edenu a dal tam vyrůst stromovi žádoucímu na pohled s plody dobrými k jídlu. (tamtéž 2,8-9). Eva měla hojnost výběru a „půst“ jí byl uložen jen u jednoho dalšího stromu, stromu poznání dobra a zla. Ale i u toho svatopisec považuje za potřebné uvést, že jablíčko poznání bylo lákavé už na pohled. Otec Jan Ev. Urban OFM učí, jak důležitý je v naší době „půst očí“!

Bůh nemůže být pokoušen ke zlému a sám také nikoho nepokouší. Každý, kdo je v pokušení, je sváděn a váben svou vlastní žádostivostí. Žádostivost pak počne a porodí hřích a dokonáný hřích porodí smrt. List Jakubův, 1, 13-15

První věta citátu z listu apoštola uvádí na pravou míru, jak rozumět odpovídající části Otčenáše (a kterou v některých jazycích místní církve upravují pro lepší porozumění).

Tehdy byl Ježíš Duchem vyveden na poušť, aby byl pokoušen od ďábla. Postil se čtyřicet dní a čtyřicet nocí, až nakonec vyhladověl. Tu přišel pokušitel a řekl mu: Jsi-li Syn Boží, řekni at', z těchto kamenů jsou chleby. On však odpověděl: „Je psáno: Ne jenom chlebem bude člověk živ, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.“ Mt 4, 1-4

Ďábel oslovuje Ježíše – podmíněně- jako Syna Božího, ale sází na jeho lidskou stránku - i on ví, že Bůh nemůže být pokoušen. Po 40 dnech půstu šlo o holou smrt hladem, ne o volbu z rohu rajske hojnosti. Tak je to nejprostší pokrm - chléb - na který má být kámen proměněn - nejde o lákavost na pohled. Ježíš pokušení odmítá - aby poté, až přišla jeho hodina, rozmnožil chleby - opravdu jako Syn Boží, který není vázán fyzikálními zákony, kamení nepotřebuje k zázraku.

V tradici spirituality sv. Františka vládne přesvědčení, že prvním hříchem, hlavní neřestí, je žádostivost; v hlavním proudu scholastiky je to pýcha, pokušení bohorovnosti. Žádostivost je po pádu vrozená naší narušené přirozenosti. Zbavit se jí nemůžeme, musíme ji „držet na uzdě“. Tak učí sv. František o tělu, „bratru oslu“. To platí i v naší společnosti založené na vybičované žádostivosti a konzumní kultuře. Pokušení bohorovnosti a pýchy rozumu je „méně masové“, je věcí elit bez víry. „Pozemská skutečnost stojí dnes proti náboženství v takovém protikladu a v takovém nezájmu ke všemu Božímu, že vzniká dojem, jakoby pro věc Boží se již nedalo nic dělat. Církvi zbývá jen jedna metoda, jen jedna cesta, a to znovu se zmocnit lidsky stávající pozemské skutečnosti a znovu ji křesťansky prožít! Toto poslání může dnes splnit jen křesťan laik. A v tom záleží dnes hlavní smysl a cíl jeho křesťanské existence“.

P. Alois Moc, OFM., Exegetické poznámky k řeholi SFŘ, Hlava I.

Tak at' sekulární františkáni si uchovávají správného ducha, když se vzdávají i když užívají časných statků při obstarávání svých hmotných potřeb. At' jsou si vědomi, že podle evangelia jsou jen správci statků, které dostali pro Boží děti. Nechť se v duchu „blahoslavenství“ snaží očistovat své srdce ode vši náklonnosti a žádostivosti po majetku a moci. Vždyť jsou „poutníky a cizinci“ na cestě do Otcova domu“.

Řehole, Hlava II, čl.11

Bratr Irenej

Formace františkánů se s důvěrou opírá o učení papeže – jezuity

Bratr Jiří Šenkýř měl 3 osvětové přednášky pro studenty Biskupského gymnázia ve Žďáru. Zamyšlení nad několika postřehy z pozoruhodného podkladu pro tyto přednášky může pomoci i nám, od gymnazijních let více či méně vzdáleným.

1. Máme papeže Františka nebo přímo františkána?

Když sv. Ignác zakládal Tovaryšstvo Ježíšovo, dával mu do vínku šíření evangelia ve Svaté zemi, a pokud to nebude možné, tak se dát plně do služeb papeže. Působit ve Svaté zemi měli výsadu po staletí otcové františkáni – a pokud to bylo možné, šířili i tam evangelium. Komu se ale má dát do služeb jezuita – když je sám zvolen papežem? Papež František už volbou svého jména – poprvé za 8 století – a celým svým působením jakoby dával odpověď: dá se do služeb samotného Krista – ve šlépějích svatého Františka! K volbě svého jména prý papež přišel až na konkláve po sečtení hlasů pro něho a po výzvě sousedícího kardinála: Nezapomínej na chudé! Na ty nezapomínal už v Argentině a po svém zvolení okamžitě přišel s tématy marginalizace, vyloučení, dokonce novodobého otroctví milionů lidí dnešního světa. P. Alois Moc OFM, náš duchovní asistent, ještě v 80. letech několikrát mluvil na téma těch milionů, ba miliard chudých, kteří nežijí v chudobě ducha, ale v bídě, nouzi a strádání, hladu, jejich děti umírají z podvýživy. K tomu dodával, že ti chudí světa mají nárok na život a uplatnění tohoto nároku se budou oprávněně domáhat. Neodvažovali jsme se ho zeptat, jak se to stane: otec Alois, sám vězeň komunismu, byl sotva pro marxistické řešení a třídní násilí. Dnes se advokátem těch nejubožejších stal papež František, důrazněji než všichni jeho předchůdci, ač ti všichni také zdůrazňovali „preferenční opci pro chudé“ jako vůdčí princip sociálního učení církve.

2. Kdo vyhrál a kdo prohrál v křížových výpravách?

800 let poté, kdy svatý František s holýma rukama doprovázel křížácké vojsko na jeho výpravě za osvobození Svaté země, a neohroženě hlásal evangelium s nasazením vlastního života, podepsal papež František Deklaraci o lidském bratrství islámu a křesťanství (Abú Dhábí, Spojené arabské emiráty). Sultán Al-Kamil u Damiety r. 1219 a vrchní imám Al-Azharu r.2019 byli protějšky svatého Františka a papeže Františka - na mohamedánské straně - v navázání tohoto lidského bratrství. Podle dějepisu v křížáckých válkách vyhráli mohamedáni a prohráli křesťané. Skutečným vítězem křížové výpravy byl svatý František jako pravý následovník Krista; prohrálo křesťanství, které věřilo v moc zbraní, násilí a „svaté války“. Papež František k tomu má tuto silnou etickou maximu: není svatých válek, jen mír je svatý. V září 2016 papež František inicioval ekumenické mezináboženské setkání „Žízeň po míru - víry a kultury v dialogu“. Bylo to již 5. setkání s podobným zaměřením, ty první tři organizoval dnes už sv. Jan Pavel II. (1986, 1993, 2002), čtvrté Benedikt XVI. (2011). Ač se setkání lišila svým pojetím dle charakteru papežů i aktuálními akcenty (válka v Bosně, teroristický útok na útok Světové obchodní centrum v New Yorku...), jedno bylo společné: místo konání – Assisi. Blahoslavený tvůrce pokoje svatý František, jemu bude dána země za dědictví!

3. Encyklika Laudato si a okružní listy a povzbuzení papeže Františka o radosti!

Encyklika z r. 2015, začínající (jako obvykle) svými prvními slovy, odkazuje ke Chvalozpěvu Stvoření sv. Františka, k Písni bratra Slunce. Pokorný bratr František tu jménem celého „světa viditelného“ oslavuje Boha Stvořitele Vesmíru, jeho Syna Krále nepřemoženého, jehož je Slunce obrazem, i naši matku - sestru zemi a její živly, i naši sestru smrt, již nikdo z nás živých neunikne. A ty, kdož vedeni Duchem,

odpouštějí bližním a přijímají útrapy života. Civilizační zbloudění ohrožující samotné Stvoření je tak hluboké, že vede papeže Františka v historii zpátky těch 8 století – až ke svatému Františkovi, i když viditelně teprve za poslední dvě století jsme naši zemi zaneřádili tak jako nikdy předtím. Už půl roku po svém zvolení vydal papež František exhortaci (povzbuzení) *Evangelii gaudium*, Radost evangelia. A klíčové slovo radost je přítomno ve všech dalších dílech současného papeže, v několika přímo v názvu: *Amoris laetitia* (Radost z lásky) (2016) o lásce v rodině, *Gaudete et exsultate* (Radujte se a jásejte) - o povolání ke svatosti v současném světě (2018). Chudoba a radost – poznávací znaky spirituality svatého Františka jsou – k naší radosti – přítomné v učení našeho současného papeže, obdivuhodného Františka, nejen jménem. Deo gratias! Bohu díky!

Dnes už svatý papež Jan XXIII. byl františkánským terciářem, současný papež František se zdá vést Církev za Kristem cestou svatého Františka. Máme ke čtení úžasnou encyklopedii Jitky Krausové „Svatost ve světě“ o františkánských terciářích už svato- či blahořečených i „kandidátech svatosti“. To vše je pro nás povzbuzením na naší vlastní cestě života z víry. Jen mějme na paměti varování našeho otce sv. Františka: „Bratři, pozorujme všichni dobrého Pastýře, jenž pro záchranu ovcí podstoupil utrpení kříže. Ovečky následovaly ho v utrpení a pronásledování, v hladu a žízni, v nemoci a pokušení a v jiných křížích a přijaly za to od Pána život věčný. Proto veliká hanba pro nás sluhy Boží, že světci konali skutky, ale my, vypravující a kázající o nich, toužíme za ně přijati čest a slávu“. (Slova svatého napomenutí - O následování Pána).

Redakce a inspirace z podkladu bratra Jiřího Šenkýře (LM).

Okénko otázek a odpovědí

Otázka:

Nosí, nebo mohou nosit členové SFŘ nějaký hábit podobně, jako je tomu u prvních řádů?

Odpověď:

Původně dle řehole Třetího řádu sv. Františka upravené v roce 1883 (přiměřeně potřebám časovým) papežem Lvem XIII. měli do řádu přijatí nosit malý škapulír a opasek (vlněný nebo konopný provaz, na kterém jsou buď tři uzly ke cti nejsvětější Trojice anebo pět uzlů ke cti pěti ran Ježíše Krista). Byl to pozůstatek původního úplného šatu řeholního a terciář byl povinen škapulír i opasek nosit ustavičně, ve dne i v noci. Existovaly ale výjimky z povinného nošení. Zůstalo jim ale i právo (ne povinnost) nosit původní hábit popelavě šedý anebo tmavý.

Po Druhém vatikánském koncilu došlo v jeho duchu ke zpracování nové řehole, zejména s přihlédnutím k pojmu „aggiornamento“, který poprvé použil papež Pius XII. při řešení otázky adaptace řeholních řádů na podmínky moderního světa a aktuálních potřeb církve. Papež Jan XXIII. v souvislosti s II. Vatikánským koncilem stále častěji používá pojem „aggiornamento“, eufemismus pro reformu, pro radikální vnitřní obnovu církve a pojem „znamení času“. Současnou Řeholi Sekulárního františkánského řádu schválil papež Pavel VI. 24.6.1978 a současně zrušil dřívější Řeholi III. františkánského řádu. Nová řehole neobsahuje žádné ustanovení o hábitu a jeho nošení, či jiném vnějším znamení příslušnosti k řádu.

Generální konstituce v čl. 43 stanoví, že vnější znamení příslušnosti k řádu („Tau“ nebo jiný františkánský symbol) určují národní stanovy. Naše národní stanovy v bodu 14. čl. II.3. stanoví, že vnějším znaméním příslušnosti k řádu je znak Tau, členem viditelně nošený jako odznak nebo přívěsek. Z výše uvedených skutečností vyplývá, že nošení nějakého hábitu členy našeho národního bratrského společenství není v souladu s našimi vnitřními předpisy.

Odpověď zpracoval:

Václav Němec OFS

Mudr. Soňa Míčková OFS , vyznamenaná cenou Celestýna Opitze Rozhovor jako medailonek

Jak již uvedeno v minulém Zpravodaji, naše sestra byla oceněna v říjnu loňského roku Cenou Celestýna Opitze jako vzor péče o nemocné a potřebné. Ani my nevíme o ní všechno, třebaže do její ordinace docházíme pravidelně, tak jsme ji trochu vyzpovídali.

- Jsi konvertitka nebo pocházíš z věřící rodiny?

- Pocházím z věřící rodiny, ale můj manžel nebyl pokřtěný. A přesto jsem se právě přes něj dostala k františkánům.

- Bůh rád podobné zásadní věci řeší přes „naši hlavu“.

- Manžel měl kamaráda z vojny, Pavla Supa, který se kolem roku 85 pohyboval kolem O. Inocence. Vyprávěl nám o něm, sám nedávno složil terciářské sliby...

- To je pravda, byl v naší skupině! Bylo to v roce 1983, kdy jsme po věznění O. Inocence skládali v utajení a narychlo v bytě někde na Vinohradech terciářské sliby...

- Právě Pavel mě zavedl k O. Inocencovi, protože jsem chtěla něco víc. O. Inocenc mě pak seznámil s Jiřím Tůmou, tehdejším ministrem, a ten mě připravoval na vstup. Veškerou literaturu jsem měla od něj.

- Víš, že pečuješ nejen o terciáře a jiné občany Prahy 7 , ale hlavně taky o kněze. Jak to začalo?

- P. Blesík, redemptorista, neměl státní souhlas a právě ho pustili z kriminálu. To byl první kněz, kterého jsem dostala do péče. Porodní asistentka, s níž jsem se znala, (rodila mé děti), byla jeho hospodyně. Měl těžké astma, přesto do nemocnice nechtěl. Pracovala jsem tehdy v Dušní (interna Prahy 7), a tak jsem vždycky na dvě hodiny zmizela, popadla potřebné věci a jela mu dát infuzi. Pak jsem se starala i o další redemptoristy, P. Sedláčka, P. Zemánka atd. Když P. Blesík dostal mozkovou příhodu, převezly jsme ho do Senohrab, kde měla Charita Kněžský domov a sloužily tam františkánky z Opavy. Tehdy do Domova chodil jeden obvodník docela formálně a péče tam nebyla téměř žádná. Tak jsem tam začala jezdit. Sestry po revoluci musely dům vrátit soukromému majiteli (byla to vila) a dostaly St. Boleslav, bývalý redemptoristický klášter. 26 let už tam jezdím a starám se o všechny kněze a další lidi nějak spřízněné s církví.

- Neměla jsi nějaké plány v devadesátých letech, pokud jde domov pro kněze?

- Ano. Chtěla jsem být soukromá internistka, abych se mohla věnovat především církvi. Měla jsem už vyhlédnutý jeden statek v ruinách a chtěla jsem tam otevřít stacionář pro krátkodobou péči. Ale nakonec jsem to vzdala. Na takový projekt nestačí, aby byl člověk lékař, musí být především makléř a podnikatel. A to já nejsem. Pak se naskytla příležitost, že se uvolnila ordinace na Praze 7. Tak jsem to vzala. Zpočátku to byla soukromá ordinace, teď je to s.r.o. Kvůli financím a budoucímu předání. Kdyby to byla soukromá ordinace, nemohla bych ordinaci předat. – Sem do ordinace začali chodit františkáni a tím to všechno začalo. O. Inocence jsem vyprovodila přímo z kláštera. Měl cirhózu jater a já řekla bratřím, že to na nemocnici už není, že ho dochováme doma. A bratři se vzorně starali, modlili se. Naučila jsem je hygienu, dala jsem jim instrukce ohledně smrti – aby Inocence umyli, dali mu hábit, rozsvítili svíčku a otevřeli okno... A já že přijedu. Mohla jsem ho ohledat, tehdy to ještě šlo, dnes to musí dělat koroner. I o jiné bratry péče v klášteře probíhala podobně. Bratr Josef, například, se vzorně staral o P. Matouše. Ve Staré Boleslavi jsem se starala o P. Alkantaru, P. Vladimíra, P. Prokopa. Do ordinace pak začali chodit dominikáni, kapucíni, premonstráti, salesiáni, jezuiti, karmelitky...

- Karmelitky? Ony mohou chodit ven?

- Výjimečně. Nebo dojdou za nimi, ony strčí skrz okýnko ruku, já jim vezmu krev nebo změřím tlak. Do klausury chodím dvakrát ročně... V současnosti, když mají v klášteře někoho ležícího s akutním onemocněním, tak ho přivezou, odvezou... Nebo za nimi dojedou já. Např. P. Heřman Frič z Blatné neměl hospodyni a byl zrovna po operaci žlučníku. Tak jsem si ho vzala k nám domů. Nebo P. Františka Hrona z kláštera v Ječné, toho jsem taky měla doma, protože sám nebyl schopen se odvodnit. A do nemocnice nechtěl, stejně jako P. Šorm, toho jsem taky měla u nás doma, protože mu selhávalo srdce a rovněž do nemocnice ne-

chtěl.

- Zdá se, že tvůj muž je světec.

- Už si za ta léta zvykl. Ale o mnoho kněží se starají spolubratři. Například o P. Bohumila Koláře se vzorně staral P. Cúth na karlínské faře. P. Kolář ke mně léta chodil, abych mu potvrdila řidičák. A to už mu bylo devadesát! On strašně rád řídil. Musel mi slíbit, že bude jezdit jenom do kostela, ale jestli to splnil... Ten taky nechtěl do nemocnice, takže jsem za ním chodila na faru i se sestrou Pavlínkou a zaváděly jsme mu infúzi. P. Kolář byl sluníčko. Před smrtí chtěl pořád zpívat: „Narodil se Kristus Pán“, tak mu to pak zpívali i na pohřbu.

- To je zvláštní, že nikdo z nich nechtěl do nemocnice...

- Doma je to lepší, to víme všichni. Ale jak kdo. P. Titus například ještě před nemocnicí byl schopen hrát umírajícího...

- ???

- Jela jsem do Nemocnice pod Petřínem seshora tím parkem, protože jsem spěchala. A zrovna dole stáli policajti. Tak jsem P. Tita poprosila, aby se tvářil závažně. P. Titus se zhroutil a vypadal opravdu na smrt. Když nás policajti pustili, zeptal se: „Bylo to dobrý?“ Nebo P. Šamárek, ten chtěl být v perfektním pořádku a nechal se dobrovolně operovat. Už dvě operace měl za sebou a čekala ho ještě kýla. Já mu radila, aby nechodil, že dvě operace už stačily... Nakonec na tu kýlu zemřel.

- Takže žádná nemocnice, to je tvoje doporučení?

- To víš, že ne!

- Byla jsi někdy s nemocnými v Lurdech?

- Ano, s Maltézskou pomocí a zrovna s pacientkou po operaci mozku, která se zázračně uzdravila. Byla to moje kadeřnice. Její stav byl dost beznadějný. Lékař ji otevřel, vytekl podivný hnis, nechápal to, tak to vzdal. Přijela z Lurd a byla naprosto v pořádku. Dodnes žije, češe, byla dokonce u lurdské komise, kde se jednotlivé případy uzdravení zkoumají. Tady u nás totiž slovo zázrak žádný lékař nechtěl vyslovit. A moje dcera prožila v Lurdech rovněž něco, řekněme, nadstandardního. Koupila jsem jí zájezd s P. Cúthem a ona mi najednou z Lurd volá: „Mami, já tě slyším!“ Přicházela totiž o sluch, byla už téměř hluchá a během pobytu v Lurdech se jí sluch vrátil!

- Bohu díky, co jiného je možné říct...

- Boží milosrdenství je nekonečné.

- Co říkáš na Cenu C. Opitze?

- To víš, že mě to potěšilo. Ale hlavně sama za sebe můžu říct, že jsem život naplnila. I když jsem šidila rodinu, to je moje výčitka. Soboty, neděle, noční...

- Když má někdo manžela světce, to se mu to koná dobré skutky!

- Tak mu to řekni, prosím tě...

P.S. Abychom doplnili naši informaci, manžel se v průběhu let nechal pokřtít, i když to stálo otačená kolena. Spolu mají dvě děti, dceru a syna. Syn je premonstrátským knězem.

Rozmlouvala sestra Věra Eliášková, OFS

Redakce Formační přílohy hodlá dál zveřejňovat vzpomínky na zvěčnělé bratry a sestry, na ty, kdož se významně zasloužili o naši spiritualitu. Připravujeme vzpomínku na Dr. Olgu Šotolovou, s níž jsme se znali z redakce Serafínské cesty a Poutníka.

Hledáme pamětníky, kteří mohou poslat i krátkou vzpomínku na ni, zvláště pak na období okolo jejího vstupu do řádu a po ukončení vydávání Poutníka.

Irenej a Věra předem děkují!